

การศึกษาเปรียบเทียบความรู้และเจตคติของพยาบาลและนักศึกษาพยาบาล
ที่มีต่อการทารุณเด็ก

นางวารภรณ์ วงศ์กุลพิศาล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-238-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017555

11734797x

A COMPARATIVE STUDY OF KNOWLEDGE AND ATTITUDE
TOWARD CHILD ABUSE BETWEEN PROFESSIONAL
NURSES AND NURSING STUDENTS

Mrs. Varaporn Vongkulbhisal

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements

for the Degree of Master of Science

Department of Psychiatry

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-238-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบความรู้และเจตคติของพยาบาลและนักศึกษา
พยาบาลที่มีต่อกรทารุณเด็ก
โดย นางวราภรณ์ วงศ์กุลพิศาล
ภาควิชา จิตเวชศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รศ. นพ. อัมพล สุอำพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

นพ. อัมพล

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

นพ. อัมพล
..... ประธานกรรมการสอบ
(รองศาสตราจารย์แพทย์หญิง ภิรมย์ สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง)

นพ. อัมพล
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์แพทย์หญิง ประสพศรี อึ้งถาวร)

นพ. อัมพล
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์นายแพทย์ อัมพล สุอำพันธ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบนี้เท่านั้น ห้ามงัดแผ่นตัว

วราภรณ์ วงศ์กุลพิศาล : การศึกษาเปรียบเทียบความรู้และเจตคติของพยาบาลและนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการทารุณเด็ก (A COMPARATIVE STUDY OF KNOWLEDGE AND ATTITUDE TOWARD CHILD ABUSE BETWEEN PROFESSIONAL NURSES AND NURSING STUDENTS)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.นพ.อัมพล สุอำพัน, 91 หน้า, ISBN 974-579-238-1.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และเจตคติต่อการทารุณเด็กของพยาบาลวิชาชีพและนักศึกษาพยาบาล เปรียบเทียบความรู้และเจตคติของพยาบาลวิชาชีพและนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการทารุณเด็ก และศึกษาระดับความรู้และเจตคติต่อการทารุณเด็ก จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส การมีบุตร และประสบการณ์การทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ประชากร คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานแผนกกุมารเวช และหน่วยฉุกเฉินจำนวน 153 คน และนักศึกษาพยาบาลปีที่ 4 จำนวน 172 คน เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความตรงและความเชื่อมั่น ผลการวิจัย มีดังนี้

1. ความรู้ เรื่องการทารุณเด็กของพยาบาลวิชาชีพถูกต้อง เจตคติต่อบทบาททางครอบครัวและสังคมอยู่ในระดับปานกลาง เจตคติต่อบทบาทพยาบาลถูกต้อง และเจตคติต่อด้านกฎหมายถูกต้อง
2. ความรู้ เรื่องการทารุณเด็กของนักศึกษาพยาบาลถูกต้อง เจตคติต่อบทบาททางครอบครัวและสังคมอยู่ในระดับปานกลาง เจตคติต่อบทบาทพยาบาลถูกต้อง และเจตคติต่อด้านกฎหมายถูกต้อง
3. นักศึกษาพยาบาลมีระดับความรู้ เรื่องการทารุณเด็ก เจตคติต่อบทบาทพยาบาล และเจตคติต่อด้านกฎหมายแตกต่างจากพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเจตคติต่อบทบาททางครอบครัวและสังคมทั้งนักศึกษาพยาบาลและพยาบาลวิชาชีพไม่มีความแตกต่างกัน
4. ความรู้และเจตคติต่อการทารุณเด็กจำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส การมีบุตร และประสบการณ์การทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์.....
สาขาวิชาสุขภาพจิต.....
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ อัมพล สุอำพัน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อัมพล สุอำพัน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

VARAPORN VONGKULBHISAL : A COMPARATIVE STUDY OF KNOWLEDGE AND ATTITUDE TOWARD CHILD ABUSE BETWEEN PROFESSIONAL NURSES AND NURSING STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.DR. UMPON SU-AMPUN, 91 pp. ISBN 974-579-238-1.

This research were designed to study level and comparative of knowledge and attitude toward Child Abuse by Professional Nurses and Nursing Students and to study the level in knowledge and attitude toward Child Abuse perceived by the professional nurses classified by age, marital status, children and work experiences. One hundred and fifty-three professional nurses and one hundred and seventy-two Nursing Students were the population. The research instrument had been validated and tested for reliability. The major finding were :

1. Professional nurses' knowledge of Child Abuse, attitude toward nursing role and attitude toward law were right while their attitude toward family and social was at the moderate level.

2. Nursing Students' knowledge of Child Abuse, attitude toward nursing role and attitude toward law were right while their attitude toward family and social was at the moderate level.

3. Nursing Students were statistically significant difference at .05 level in knowledge of Child Abuse, attitude toward nursing role and attitude toward law than Professional Nurses. However there was no statistically significant difference at .05 level in attitude toward family and social between Professional Nurses and Nursing Students.

4. There were no statistically significant difference at .05 level in knowledge and attitude toward Child Abuse preceived by the professional nurses classified by age, marital status, children and work experiences.

ภาควิชา จิตเวชศาสตร์
สาขาวิชา สุขภาพจิต
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ อ.วชิรเวศน์ อ.อุ้ม อ.อุ้ม
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.วชิรเวศน์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ นายแพทย์อัมพล สุอ่าพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ ข้อคิด ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมทั้งให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงภิรมย์ สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง หัวหน้าภาควิชาจิตเวชศาสตร์ ที่ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ยิ่งแก่ผู้วิจัย อาจารย์เตือนใจ อินทุโสมา นักสังคมสงเคราะห์ แผนกกุมารเวช ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขเนื้อหาให้สมบูรณ์ขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิอีก 3 ท่านที่กรุณาตรวจและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าพยาบาล หัวหน้าฝ่ายกุมารเวชทุกท่าน ผู้ตรวจการไอ.ซี.ยู.กุมาร ผู้ตรวจการหน่วยฉุกเฉิน พยาบาลประจำการแผนกกุมารเวชและหน่วยฉุกเฉิน โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล ตลอดจนขอขอบคุณนักศึกษาพยาบาลปี 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทยทุกท่าน

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย คณาจารย์ภาควิชาการพยาบาลจิตเวชศาสตร์ทุกท่าน และขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ เสร็จมาจนสำเร็จการศึกษา

วรารณณ์ วงศ์กุลพิศาล

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ประวัติและความเป็นมา	7
ความหมาย	9
ระบาดวิทยา	10
ชนิดของการทารุณเด็ก	12
สาเหตุของการทารุณเด็ก	16
อาการทางคลินิก	19
การรักษา	22
หลักการป้องกันและบทบาทพยาบาล	23
เจตคติของพยาบาลต่อการทารุณเด็ก	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กฎหมายกับการคุ้มครองสิทธิเด็ก	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
3 วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล	33
ประชากรในการวิจัย	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	55
สรุปผลการวิจัย	56
อภิปรายผลการวิจัย	59
ข้อเสนอแนะ	64
เอกสารอ้างอิง	67
ภาคผนวก	72
ประวัติผู้เขียน	96

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ลักษณะประชากร	33
2	แสดงข้อและจำนวนคำถามวัดความรู้และเจตคติที่มีต่อการทารูณเด็ก ...	34
3	จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพจำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส การมีบุตร และจำนวนปีของประสบการณ์การทำงาน	39
4	ระดับค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ และเจตคติของพยาบาลวิชาชีพเป็นรายด้าน	41
5	ระดับค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้และเจตคติ ของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายด้าน	42
6	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้และเจตคติของ พยาบาล และนักศึกษาพยาบาลต่อการทารูณเด็ก	43
7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ที่มีต่อการทารูณเด็กของพยาบาล และนักศึกษาพยาบาลที่มีความแตกต่างกันเป็นรายข้อ	44
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อบทบาทพยาบาลของพยาบาล และนักศึกษาพยาบาลที่มีความแตกต่างกันเป็นรายข้อ	47
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อด้านกฎหมายของพยาบาล และนักศึกษาพยาบาลที่มีความแตกต่างกันเป็นรายข้อ	49
10	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้และเจตคติ ต่อการทารูณเด็กของพยาบาลวิชาชีพจำแนกตามอายุ	50
11	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้และเจตคติ ต่อการทารูณเด็กของพยาบาลวิชาชีพจำแนกตามสถานภาพสมรส	51
12	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้และเจตคติ ต่อการทารูณเด็กของพยาบาลวิชาชีพจำแนกตามจำนวนบุตร	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้และเจตคติ ต่อการทำรณรงค์เด็กของพยาบาลวิชาชีพจำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน	53
14	เปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้และเจตคติต่อการทำรณรงค์เด็กของ พยาบาลวิชาชีพจำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส การมีบุตร และจำนวน ปีของประสบการณ์การทำงาน	54